

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobců:

a) X
bytem X

b) X
sídlem X

Matznerem

oba zastoupeni advokátem Mgr. Janem

SPOLAK advokátní kancelář s.r.o.
sídlem 8. března 21/13, Liberec V - Kristiánov

proti

žalovanému:

Krajský úřad Libereckého kraje
sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2

za účasti osob na řízení zúčastněných:

I. X
sídlem X

II. X

sídlem X

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2020, sp. zn. X,
KULK 53220/2020 OSŘ,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 16. 7. 2020, sp. zn. X, X, a rozhodnutí Městského úřadu Frýdlant, odboru stavebního úřadu a životního prostředí, ze dne 21. 4. 2020, č. j. X, se zrušují pro vady řízení a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům k rukám Mgr. Jana Matznera, advokáta, na náhradu nákladů řízení částku 19 120 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osobám na řízení zúčastněným se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobci domáhali přezkumu shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jejich odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Frýdlant, odboru stavebního úřadu a životního prostředí (dále jen „stavební úřad“ či „správní orgán I. stupně“), ze dne 21. 4. 2020, č. j. X. Tímto prvostupňovým rozhodnutím bylo podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), nařízeno žalobcům jako vlastníkům stavby odstranění stavby s názvem „Oplocení pozemků parc. č. X, X, X a X v katastrálním území X uX“, uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč a stanoveny podmínky odstranění stavby.
2. Podle prvostupňového rozhodnutí se jednalo o stavbu, která obsahuje:
 - oplocení pozemku parc. č. X v katastrálním území X u X, jež se nachází na pozemcích parc. č. X, X, X v katastrálním území X u X a parc. č. X v katastrálním území X (*pozn. soudu* nebude-li uvedeno jinak, nachází se všechny dále uvedené pozemky v katastrálním území X u X) a sestává se z ocelových poplastovaných sloupků o průměru 40 mm pnutých do betonových základových patek a plotových polí v počtu 199 kusů z poplastovaného pletiva s dvoukřídlou bránou stejné konstrukce o celkové délce oplocení 792,86 m a výšce 1,6 m; a
 - oplocení pozemků parc. č. č. X, X a X, jež se nachází na pozemcích parc. č. č. X, X, X, X a sestává se z ocelových poplastovaných sloupků o průměru 40 mm pnutých do betonových základových patek a plotových polí v počtu 188 kusů z poplastovaného pletiva s dvoukřídlou bránou stejné konstrukce o celkové délce oplocení 753,8 m a výšce 1,6 m.

II. Žaloba

3. Žalobci nejprve namítali, že oplocení ovocného sadu není stavbou ve smyslu stavebního

zákona, pro jehož realizaci by bylo nezbytné jakékoliv rozhodnutí a povolení podle stavebního zákona. Žalobci v této souvislosti odkazovali na Společné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí ve věci oplocování pozemků pro lesnické účely a oplocování pozemků pro účely zakládání územních systémů ekologické stability ze dne 16. 9. 2009 (dále jen „společné stanovisko ministerstev“), které navrhovali provést jako důkaz. Tvrdili, že podle usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, založilo společné stanovisko ministerstev jako interní předpis legitimní očekávání žalobců v popsáný postup při realizaci oplocení ovocného sadu jako prvku územního systému ekologické stability. Proto nežádali o územní rozhodnutí ani stavební povolení pro realizaci oplocení ovocného sadu a důvodně očekávali zachování tohoto postupu ze strany správních orgánů. Dle společného stanoviska ministerstev individuální, skupinové nebo plošné prostředky ochrany dřevin, které jsou konstruovány jednoduše, s předpokládanou dočasnou dobou životnosti za účelem ochrany mladých dřevin před jejich poškozením zvěří okusem a vytloukáním jako prvku územního systému ekologické stability ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), nejsou stavbou ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 stavebního zákona, ani zařízením ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 stavebního zákona, a proto nevyžadují k realizaci územní rozhodnutí ani stavební povolení. Žalobci tvrdili, že ovocný sad je prvkem územního systému ekologické stability nadregionálního biocentra X obora vyznačeného v Zásadách územního rozvoje Libereckého kraje. Odvolávali se na fakt, že jsou příjemci dotace v rámci dotačního programu 1. R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace ze dne 6. 12. 2018, reg. č. X. Podmínkou této dotace určené na předmětný oplocený ovocný sad je povinnost příjemce dotace po dobu 10 let udržet stanovený počet životaschopných jedinců a být členem Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce a každoročně získat jeho ochrannou známku. Žalobce b) doložil Zápisem z kontroly dodržování Zásad systémů integrovaného pěstování ovoce v SISPO ze dne 10. 7. 2020, že je držitelem ochranné známky, se kterou je spojena povinnost spoluvytváření územních prvků ekologické stability, což plní ve vztahu k předmětnému ovocnému sadu vysazením doporučených dřevin a bylin, budováním úkrytů pro predátory a chovem včel. Všechny citované dokumenty navrhli žalobci k důkazu.

4. K argumentu správních orgánů obou stupňů, že oplocení z části zasahuje na pozemky ve vlastnictví třetích osob, žalobci uvedli, že k uspořádání poměrů mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem stavby není příslušný stavební úřad a že takovou věc je nutno řešit občanskoprávní cestou. Pokud oplocení ovocného sadu zasahuje na lesní pozemek ve vlastnictví třetí osoby, na němž je zakázáno stavět oplocení a jiné objekty ve smyslu zákona č. 289/1995 Sb., lesní zákon, tato skutečnost nenaplňuje důvod pro odstranění stavby. Žalobci jsou připraveni zjištěné a prokázané porušení právního předpisu dodatečně napravit.
5. Pro případ, že by oplocení ovocného sadu bylo soudem považováno za stavbu ve smyslu stavebního zákona, žalobci konstatovali, že nevyžaduje stavební povolení podle § 103 odst. 1 písm. e) bod 14 stavebního zákona ani územní rozhodnutí podle § 79 odst. 2 písm. k) stavebního zákona. Žalobci brojili proti názoru žalovaného, že výjimku podle § 79 odst. 2 písm. k) stavebního zákona uplatnit nelze, neboť oplocení ovocného sadu omezuje provoz na pozemní komunikaci, když zpochybnili správnost geodetického zaměření skutečného stavu. Dle žalobců jsou hranice pozemků v katastrální mapě zakresleny chybně, ve

skutečnosti oplocení ovocného sadu do pozemní komunikace vůbec nezasahuje, což žalobci navrhli prokázat místním šetřením na dotčených pozemcích. Zbudování oplocení bylo rovněž povoleno Krajskou správou silnic Libereckého kraje.

6. Žalobci rovněž nesouhlasili se závěrem správních orgánů, že § 18 odst. 5 stavebního zákona vylučuje umístit oplocení ovocného sadu v nezastavěném území. Uvedli, že oplocení ovocného sadu v projednávané věci je ve veřejném zájmu, neboť sad jako prvek územního systému ekologické stability je možné v nezastavěném území podle tohoto ustanovení oplocit, což nevylučuje ani územně plánovací dokumentace.
7. K nesouhlasným stanoviskům orgánu státní správy lesů a orgánu státní správy myslivosti žalobci uvedli, že jsou pro řízení o odstranění stavby irelevantní, neboť by k nim bylo možné přihlídnout pouze v řízení o dodatečném povolení stavby, které však neproběhlo. Oplocení není provedeno v rozsahu, který by byl způsobitý přerušit migrační trasy zvěře či snížit úživnost honitby, naopak působí pozitivně snížením rizika střetu zvěře s auty. Zákaz oplocení ovocného sadu z důvodu snížení úživnosti honitby není zakotven v právním řádu, proto žalobci odkázali na ústavně zakotvenou zásadu legální licence a ochranu vlastnického práva. Veřejný zájem na ochraně ovocného sadu jako prvku územního systému ekologické stability před poškozením zvěří převažuje nad minimálním zásahem do migrační trasy zvěře a zanedbatelným snížením úživnosti honitby.
8. Dále žalobci namítali procesní vadu správního řízení spočívající v nedostatku pasivní legitimace žalobce a). Napadeným rozhodnutím bylo potvrzeno nařízení odstranění stavby oběma žalobcům, přestože žalobci nejsou spoluvlastníky oplocení ovocného sadu. Žalobci vysvětlili, že část pozemků, na kterých se oplocení nachází, je ve vlastnictví žalobce a), a část ve vlastnictví žalobce b). Celé oplocení je ve vlastnictví žalobce b), který má pozemky vlastněné žalobcem a) propachtované na základě pachtovní smlouvy ze dne 8. 5. 2018, kterou žalobci navrhli k důkazu. Žalobci namítali, že žalovaný nevysvětlil, jak dospěl k pasivní legitimaci obou žalobců.
9. Ze všech výše uvedených důvodů žalobci navrhovali zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného i jemu předcházejícího rozhodnutí stavebního úřadu.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný v písemném vyjádření k podané žalobě nejprve uvedl, že žalobní námitky byly vzneseny i jako odvolací námitky a žalovaný se s nimi vypořádal v odůvodnění napadeného rozhodnutí, na které odkázal.
11. Žalovaný konstatoval, že žalobci netvrdili ani neprokázali, že vytvářejí systém ekologické stability v dohodě s orgány veřejné správy na základě právního předpisu vydaného Ministerstvem životního prostředí podle § 3 odst. 1, § 4 odst. 1 a § 59 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Skutečnost, že ovocný sad se nachází v území, které je v územně plánovací dokumentaci vymezeno jako biocentrum nadregionálního významu, neznamená samo o sobě žádné úlevy ve vztahu k povolování staveb.
12. Žalovaný zdůraznil, že stavba oplocení byla provedena jako stavba trvalého charakteru (do země zabetonované ocelové sloupky a na nich upevněné drátěné pletivo). Argumentace žalobců závěry společného stanoviska ministerstev není přílehlavá, neboť toto stanovisko se vztahuje na tzv. oplocenku jako stavbu dočasného charakteru provedenou jednoduchými zpravidla přenosnými dřevěnými díly či lesnickým drátěným pletivem kotvenými na

dřevěné kůly a opěry. Společné stanovisko ministerstev se navíc týká pouze ochrany lesa, zatímco oplocené pozemky mají stanovený účel využití trvalý travní porost a orná půda. Poznamenal, že žalobci zřejmě zřídili ovocný sad, aniž by získali rozhodnutí o změně využití území podle § 80 odst. 2 stavebního zákona. Stavba oplocení ovocného sadu tvoří v území nežádoucí prvek, který přerušuje migrační trasy zvěře a vylučuje možnost pastvy na daných pozemcích.

13. Skutečnost, že jsou žalobci příjemci dotace na obnovu sadů, je dle žalovaného pro projednávanou věc irelevantní, protože dodržení podmínek dotace je věcí žalobců, kteří mohou využít i jiného způsobu ochrany dřevin než plošného oplocení.
14. K argumentaci žalobců § 18 odst. 5 stavebního zákona žalovaný uvedl, že oplocení dle citovaného ustanovení je přípustné pouze jako doplňková stavba k některé z vyjmenovaných staveb hlavních pro zemědělství či lesnictví.
15. K námitce nedostatku pasivní legitimace žalobce a) ve správním řízení žalovaný uvedl, že podle § 129 odst. 2 stavebního zákona se odstranění stavby nařizuje jejímu vlastníkovu a podle § 505 odst. 1 občanského zákoníku je stavba součástí pozemku. Případná pachtovní smlouva na vlastnictví předmětných pozemků nemá vliv, pasivní legitimace obou žalobců je dána jejich uvedením v katastru nemovitostí, pro který platí zásada materiální publicity.
16. Žalovaný navrhoval žalobu v plném rozsahu zamítnout.

IV. Zjištění ze správního spisu

17. Ze správního spisu soud zjistil následující pro věc rozhodné skutečnosti:
18. Oznámením ze dne 20. 8. 2018 stavební úřad zahájil z moci úřední s žalobci řízení o odstranění stavby ve věci stavby oplocení pozemků parc. č. X, X, X a X, poučil žalobce o možnosti podat žádost o dodatečné povolení stavby a dne 21. 8. 2018 vyzval žalobce k bezodkladnému zastavení stavebních prací. Žalobci v písemnosti ze dne 3. 9. 2018 uvedli, že realizují na předmětných pozemcích projekt výsadby ovocných stromů v režimu ekologického pěstování za účelem stabilizace ekologických prvků na Frýdlantsku, jehož součástí je i nezbytné oplocení. Uvedli, že dle jejich názoru předmětné oplocení nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení podle § 103 odst. 1 písm. e) bod 14 stavebního zákona ani územní rozhodnutí o umístění stavby podle § 79 odst. 2 písm. k) stavebního zákona.
19. Stavební úřad provedl opakované kontrolní prohlídky na dotčených pozemcích ve dnech 15. 8. 2018, 11. 10. 2018, 15. 10. 2018, 6. 11. 2018, 18. 4. 2019, o nichž pořídil záznam do spisu a fotodokumentaci, a vyžádal si stanoviska dotčených orgánů státní správy myslivosti a státní správy lesů k záměru stavby a rozhodnutí silničního správního úřadu o povolení stavby v ochranném pásmu silnice. Stavební úřad vyzval žalobce písemností ze dne 14. 10. 2019, aby mu sdělili, kdo je stavebník a vlastník předmětné stavby oplocení. Žalobci odkázali na vyjádření ze dne 3. 9. 2018 a doplnili, že předmětnou stavbu je třeba považovat za tzv. oplocenku nevyžadující jakékoliv rozhodnutí ze strany stavebního úřadu. Stavební úřad pořídil geodetické zaměření skutečného stavu a dokumentaci skutečného provedení, na jejichž základě bylo zjištěno, že se předmětné oplocení nachází rovněž na pozemcích č. X, X, X a X v katastrálním území X u X a parc. č. X v katastrálním území X ve vlastnictví třetích osob. Poté co stavební úřad písemností ze dne 31. 1. 2020 vyrozuměl žalobce o pokračování v řízení o odstranění stavby a o možnosti vyjádřit se k podkladům

rozhodnutí, žalobci v přípisu ze dne 6. 2. 2020 uvedli, že dle jejich názoru zásah do majetkových práv třetích osob není důvodem k nařízení odstranění stavby a že s vlastníky dotčených pozemků jednají o uzavření pachtovních smluv.

20. Dne 21. 4. 2020 vydal stavební úřad rozhodnutí, kterým bylo žalobcům jako vlastníkům stavby nařízeno odstranění nepovolené stavby předmětného oplocení, uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč a stanoveny podmínky odstranění stavby.
21. Žalobci se proti prvostupňovému rozhodnutí stavebního úřadu o nařízení odstranění stavby odvolali. Uvedli, že žalobce a) a žalobce b) uzavřeli dne 28. 5. 2018 pachtovní smlouvu, na základě které žalobce a) přenechal žalobci b) mimo jiné pozemky parc. č. X a X k užívání za účelem zemědělské výroby a k braní užitků z nich. Žalobce b) vysázel na předmětných pozemcích stromy jabloní a angreštu a následně je oplotil, vlastníkem oplocení je tudíž žalobce b) nikoliv žalobce a). Uvedli, že předmětné oplocení nevyžaduje stavební povolení ani územní rozhodnutí o umístění stavby podle § 79 odst. 2 písm. k) stavebního zákona, neboť se jedná o oplocení dřevin vysazených za účelem založení územního systému ekologické stability, které je bez podezřívky a neomezuje provoz na pozemní komunikaci ani nepřerušuje turisticky značenou trasu, proto nemělo dojít k zahájení správního řízení a vydání rozhodnutí o odstranění nepovolené stavby, s touto argumentací dle žalobců stavební úřad nevypořádal dostatečně. K zjištění, že oplocení zasahuje na pozemky ve vlastnictví třetích osob, žalobci uvedli, že není důvodem k nařízení odstranění stavby a že k uspořádání občanskoprávních poměrů mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem stavby je příslušný soud nikoliv stavební úřad.
22. O podaném odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Konstatoval, že pro nařízení odstranění stavby musí být podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona splněny kumulativně dvě podmínky, a to, že stavba vyžadovala veřejnoprávní povolení a že nebyla dodatečně povolena. V projednávané věci je nesporné, že nebylo vydáno dodatečné stavební povolení, žalobci o něj ani po poučení stavebním úřadem nepožádali. Žalovaný se ztotožnil s názorem stavebního úřadu, že vlastníky předmětné stavby jsou oba žalobci. Žalovaný rovněž přisvědčil stavebnímu úřadu v tom, že stavba nesplňuje podmínky § 79 odst. 2 písm. f) stavebního zákona, neboť je umístěna v nezastavěném území s funkčním využitím pole a lesní plochy a vede podél veřejně přístupné komunikace. Na polních a lesních plochách jsou nepřípustné veškeré stavební činnosti kromě liniových tras technické vybavenosti a je zakázáno oplocování lesních pozemků ve volné krajině s výjimkou 1. ochranného pásma vodních zdrojů. Stavba ale nesplňuje ani podmínky § 79 odst. 2 písm. k) stavebního zákona, neboť dle sdělení Krajské správy silnic Libereckého kraje ze dne 3. 2. 2020 tvoří oplocení na pozemku parc. č. X nebezpečnou pevnou překážku, a dle zjištění stavebního úřadu se nachází v tělese přilehlé pozemní komunikace. Nadto vlastníci stavby neprokázali, z jakého důvodu by výsadba sadu měla znamenat založení systému ekologické stability. Za takové situace byla skutečnost, že oplocení bylo zhotoveno bez podezřívky, irelevantní. Předmětná stavba nevyhovuje ani podmínkám § 18 odst. 5 stavebního zákona, neboť je z části umístěna na lesních pozemcích a z podkladů není zřejmé, že by stavba bezprostředně souvisela s některou ze staveb taxativně vyjmenovaných v citovaném ustanovení, již by byla součástí či by s ní měla plnit určitou funkci. Předmětná stavba tedy vyžadovala územní rozhodnutí dle § 90 stavebního zákona, nařízení odstranění stavby dle § 129 odst. 1 stavebního zákona bylo v projednávaném případě důvodné. Překážkou ponechání stavby v zájmovém území byla rovněž nesouhlasná stanoviska orgánu státní správy lesů a orgánu státní správy myslivosti, neboť při řízení o dodatečném povolení

stavby by stavební úřad podle § 129 odst. 3 písm. b) zkoumal i to, zda předmětná stavba není postavena na pozemku, kde to zvláštní právní předpis zakazuje.

V. Posouzení věci krajským soudem

23. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích žalobních bodů, kterými je
v duchu dispoziční zásady, již je správní soudnictví ovládáno, vázán, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.
24. Předmětem soudního přezkumu jsou správní rozhodnutí vydaná ve věci nařízení odstranění tzv. „černé“ stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Podle tohoto ustanovení *„stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nabrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.“*
25. Krajský soud se nejprve musel zabývat námitkou nedostatečné pasivní legitimace žalobce a). Odstranění stavby stavební úřad nařizuje jejímu vlastníku. Stavební zákon v tomto případě nicméně připouští, aby odstranění stavby bylo nařízeno se souhlasem vlastníka i jiné osobě. Půjde však o situace, kdy se vlastník stavby protiprávního jednání nedopustil, nemá zájem na ponechání stavby a na jejím dodatečném povolení, a naopak trvá na uvedené stavby do zákonného stavu, tj. na odstranění nepovolené stavby nebo její změny. O takový případ však v projednávané věci nejde. Žalobci a) a b) v písemnosti ze dne 3. 9. 2018 uvedli, že realizují na předmětných pozemcích projekt výsadby ovocných stromů v režimu ekologického pěstování za účelem stabilizace ekologických prvků na Frýdlantsku, jehož součástí je i nezbytné oplocení. Na tuto písemnost pak odkázali, když se správní orgán I. stupně snažil zjistit, kdo je vlastníkem a stavebníkem stavby oplocení. Podle § 505 odst. 1 občanského zákoníku je stavba součástí pozemku. Žalovaný má pravdu, že uzavření pachtovní smlouvy nemá na vlastnictví pozemků žádný vliv. O pasivní legitimaci žalobce a) tak zdejší soud nepochybuje, neboť je vlastníkem pozemků parc. č. X a X, na nichž byla část stavby oplocení realizována a z jeho vyjádření v průběhu řízení o odstranění stavby (viz již zmíněná písemnost ze dne 3. 9. 2018) navíc vyplývá, že se k realizaci oplocení i hlásí, stejně jako žalobce b). Správní orgán I. stupně, resp. žalovaný, v projednávané věci však nařídil odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona oběma vlastníkům, jako kdyby celá stavba oplocení byla v jejich spoluvlastnictví. Tak tomu ale není, žalobce a) je vlastníkem pozemků parc. č. X a X, kdežto žalobce b) vlastníkem pozemků parc. č. X a X. Každý z žalobců je vlastníkem pouze části stavby a tomu měl odpovídat i výrok prvostupňového rozhodnutí, který měl zřetelně identifikovat, jakou část stavby má odstranit ten který vlastník. Lpění na bezvadnosti výroku v tomto případě není pouhým formalismem, když *„...Právě samotný výrok rozhodnutí náležitě vyjadřuje, jakým způsobem příslušný správní orgán rozhodl o předmětu řízení. Výrok rozhodnutí musí být přitom jasný, srozumitelný, přesný a určitý, neboť pouze ten (na rozdíl od ostatních částí správního aktu, jako je označení orgánu, který rozhodl, návětí, odůvodnění, poučení) v sobě nese autoritativní úpravu práv a povinností.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2012, č. j. 3 Ads 96/2011-118).

26. V důsledku nedostatečné identifikace toho, jakou část stavby má odstranit žalobce a) a jakou žalobce b) ve výrokové části prvostupňového rozhodnutí jsou toto rozhodnutí i navazující rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost spočívající ve vnitřní rozpornosti výrokové části a odůvodnění podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
27. Dále se soud vyjádří pro úplnost stručně i k dalším žalobním bodům.
28. Řízení o odstranění stavby zahajuje stavební úřad z moci úřední na základě jakkoliv získaného poznatku, že stavba nebyla povolena, ač povolena být měla. Takový poznatek zde vyplynul z místního šetření konaného dne 15. 8. 2018 na základě telefonického podnětu.
29. Cílem řízení o odstranění stavby je její odstranění, jen pokud stavba nebyla dodatečně povolena. Požádá-li tedy stavebník o dodatečné povolení stavby podle § 129 odst. 2 stavebního zákona, stavební úřad řízení o odstranění stavby přeruší. Dodatečné povolení stavby však lze vydat pouze za splnění podmínek stanovených v odst. 3 téhož ustanovení. Pokud se tak stane a stavební úřad stavbu dodatečně povolí, pak řízení o odstranění stavby zastaví. V daném případě však splnění těchto podmínek vůbec nelze hodnotit, protože žalobci o dodatečné povolení stavby nepožádali.
30. Předpokladem odstranění stavby je zjištění, že se jedná o stavbu, která stavebnímu povolení podléhala, a že nebylo vydáno.
31. Soud souhlasí s žalovaným, že v řízení bylo dostatečně prokázáno, že oplocení vzniklo vyhloubením základů pro sloupky, jejich zabetonováním a připevněním kovového pletiva na ně, tedy stavební a montážní technologií, a je tak stavbou ve smyslu § 2 odst. 3 stavebního zákona. O tom, že stavební povolení nebylo vydáno, není mezi stranami sporu. Je však třeba ověřit, zda byla splněna základní podmínka daného řízení, a to že stavba povolení podléhala.
32. Dle § 79 odst. 2 písm. k) stavebního zákona *Rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas nevyžadují k oplocení lesních školek, oplocení zřízené k ochraně lesních porostů před zvěří na lesních pozemcích a oplocení dřevin vysazených za účelem založení územního systému ekologické stability, která jsou bez podezřívky, přičemž nesmí dojít k omezení provozu na pozemní komunikaci nebo k přerušení turisticky značené trasy.*
33. Žalobci již v průběhu správního řízení tvrdili, a tvrdí to i v žalobě, že oplotili dřeviny vysázené za účelem založení územního systému ekologické stability a dle citovaného ustanovení tak k realizaci oplocení nepotřebovali žádné povolení.
34. Dle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně přírody a krajiny *Pro účely tohoto zákona se vymezují některé základní pojmy takto územní systém ekologické stability krajiny (dále jen "systém ekologické stability") je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability.*
35. Dle § 4 odst. 1 zákona o ochraně přírody krajiny *Vymezení systému ekologické stability, zajišťujícího uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny stanoví a jeho hodnocení provádějí orgány územního plánování a ochrany přírody ve spolupráci s orgány vodohospodářskými, ochrany zemědělského půdního fondu a státní správy lesního hospodářství. Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ; jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci*

pozemků, obce i stát. Podrobnosti vymezení a hodnocení systému ekologické stability a podrobnosti plánů, projektů a opatření v procesu jeho vytváření stanoví Ministerstvo životního prostředí České republiky (dále jen "Ministerstvo životního prostředí") obecně závazným právním předpisem.

36. Dle § 59 odst. 1 téhož zákona *K zajištění podmínek pro vytváření systému ekologické stability se v dohodě s vlastníkem pozemku uskuteční opatření, projekty a plány podle § 4 odst. 1.*
37. Z výše uvedeného je zřejmé, že aby bylo možné hovořit o vytváření systému ekologické stability, museli by žalobci postupovat v dohodě s orgány státní správy na základě právního předpisu vydaného Ministerstvem životního prostředí (tím je v současné době vyhláška č. 395/1992 Sb., konkrétně § 1-6), neboť vymezení systému ekologické stability je úkolem státu. Nic takového však žalobci v průběhu správního řízení netvrdili ani neprokazovali. Skutečnost, že žalobce b) je příjemcem dotace na obnovu sadů, je v tomto ohledu zcela nerozhodná.
38. Vzhledem k tomu, že vlastníci stavby neprokázali, z jakého důvodu by výsadba stromků jabloní a keřů angreštů měla znamenat založení systému ekologické stability, jeví se argumentace společným stanoviskem ministerstev skutečně jako účelová. Navíc se v něm hovoří o tom, že konstrukčně jsou ve stanovisku popisované prostředky ochrany řešeny jednoduchými zpravidla dřevěnými díly či lesnickým pletivem, kotveným na dřevěné kůly a opěry. Zdůrazňuje se rovněž, že tyto prvky ochrany jsou umístěny dočasně a nejčastěji se v praxi počítá s jejich využitím v délce trvání do 5 let. V posuzovaném případě sami žalobci v žalobě zmiňovali potřebu ochrany dřevin po dobu minimálně 10 let, s ohledem na podmínky přijaté dotace.
39. Zpochybňují-li žalobci správnost geodetického zaměření a tvrdí-li, že ve skutečnosti oplocení ovocného sadu nezasahuje do pozemní komunikace, je třeba především konstatovat, že takto v průběhu správního řízení rozhodně neargumentovali, i když měli možnost se k provedenému geometrickému zaměření vyjádřit. Uvedená argumentace se poprvé objevuje až v žalobě. Soudní přezkum rozhodnutí však nelze vnímat jako jakési odvolací řízení s plnou apelací. Tento přezkum je koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivních veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 As 19/2017 - 44, či ze dne 28. 11. 2018, č. j. 10 As 209/2017 - 39). Soud dodává, že k žalobě doložený souhlas Krajské správy silnic Libereckého kraje se týká jiného stavebního záměru. K posuzované věci je ve spise založeno vyjádření Krajské správy silnic Libereckého kraje ze dne 3. 2. 2020, že oplocení tvoří v průjezdném úseku komunikace krajské silnice ev. č. III/03510 na pozemku parc. č. X nebezpečnou pevnou překážku.
40. Argumentaci § 18 odst. 5 stavebního zákona soud považuje za zcela lichou, už jen proto, že tuto argumentaci opět žalobci spojují se založením systému ekologické stability.
41. Soud dále považuje za důležité zmínit, že „neoprávněná“ a „nepovolená“ stavba jsou sice na sobě nezávislé právní instituty, jejichž zásadní odlišnost tkví (zjednodušeně řečeno) v tom, že první jmenovaný institut reflektuje absenci soukromoprávního oprávnění pro realizaci (resp. existenci) stavby, zatímco druhý z těchto institutů absenci veřejnoprávního oprávnění. S ohledem na to však není nijak vyloučeno, aby u jediné stavby absentovaly oba typy oprávnění (jak veřejnoprávní, tak soukromoprávní), a byla tedy zároveň „neoprávněnou“ i „nepovolenou“.
42. Pokud jde o nesouhlasná závazná stanoviska zmíněná žalovaným v závěru napadeného

rozhodnutí, má soud za to, že ta byla žalovaným uvedena pouze k dokreslení celé věci.

VI. Závěr a náklady řízení

43. Soud vzhledem k shora uvedenému zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a podle § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil i vadné rozhodnutí správního orgánu I. stupně, které mu předcházelo. V souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je v dalším řízení správní orgán dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
44. O podané žalobě rozhodl soud bez nařízení jednání, a to v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s. Soud neprováděl důkazy navrhované žalobci, neboť by to pro posouzení důvodnosti žaloby bylo zjevně nadbytečné.
45. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že ve věci byli úspěšní žalobci, soud jim tuto náhradu přiznal. Výše náhrady je tvořena odměnou za zastupování advokátem, a to za dva úkony právní služby za každého z žalobců snižena o 20 % [§ 11 odst. 1 písm. a) a d); to vše ve spojení s § 7 bodem 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 12 odst. 4 zákona č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], tj. 4 x 3 100 Kč sníženo o 20%, celkem 9 920 Kč. Náklady právního zastoupení žalobců jsou dále tvořeny paušální částkou ve výši 4 x 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celková výše nákladů, které žalobcům v tomto řízení vznikly, tedy činí 11 120 Kč. Soud tedy přiznal žalobcům náhradu nákladů připadajících na jejich zastoupení ve výši 11 120 Kč. Dále žalobcům náleží náhrada za zaplacený soudní poplatek za podání žaloby a návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 8 000 Kč. Celkem tedy přiznal soud žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 19 120 Kč a žalovanému uložil, aby tuto částku zaplatil k rukám právního zástupce žalobců v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.
46. Ve vztahu k osobám zúčastněným na řízení pak krajský soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s. tak, že se jim právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává, neboť osoby zúčastněné na řízení mají právo na náhradu pouze těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jim soud uložil; případně jim soud může z důvodů zvláštního zřetele hodných na návrh přiznat i náhradu dalších nákladů řízení. V daném případě však krajský soud osobám zúčastněným na řízení splnění žádné povinnosti, v souvislosti s níž by jim vznikly náklady, neuložil.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě

obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 1. července 2021

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu